

Офіційна частина

УХВАЛИЛИ: У зв'язку з вимогами чинного законодавства України щодо надання статусу неприбутковості релігійним організаціям внести відповідні зміни у Статути Київської патріархії, синодальних установ, єпархіальних управлінь, монастирів, вищих духовних навчальних закладів, парафій Української Православної Церкви Київського Патріархату в новій редакції.

*Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет
Митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній
Митрополит Львівський і Сокальський Димитрій
Митрополит Білгородський і Обоянський Іоасаф
Митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан
Архієпископ Донецький і Маріупольський Сергій
Архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон
Архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій
Архієпископ Вишгородський Аганіт
Митрополит Хмельницький і Кам'янець-Подільський Антоній
Митрополит Луцький і Волинський Михайл
Єпископ Луганський і Старобільський Афанасій*

ЗАЯВИ, ЗВЕРНЕННЯ

ЗВЕРНЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ РАДИ ЦЕРКОВ І РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО УТВЕРДЖЕННЯ МИРУ ТА ПОСТУПУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Підтверджуючи свою позицію, викладену у зверненнях щодо нормалізації суспільно-політичної ситуації в Україні з огляду на внутрішні та зовнішні виклики від 24 березня 2014 року, щодо ситуації на Сході України від 09 липня 2014 року, на підтримку благодійництва та волонтерської діяльності від 31 жовтня 2014 року, про обов'язок допомоги у захисті Батьківщини від 10 лютого 2015 року, з приводу звільнення заручників на Сході України як прояву милосердя від 06 вересня 2016 року, Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій закликає всіх віруючих продовжувати молитися за мир та благополуччя в Україні. Всіх причетних до розпалювання військового конфлікту на Сході України закликаємо до пошуку порозуміння та прагнення до миру, припинення штучного загострення ворожнечі через поширення неправдивої пропаганди та інформаційних маніпуляцій. Закликаємо до складання зброї тих, хто взяв її до рук незаконно, і тих, хто прийшов на Українську землю зі злочинними та загарбницькими намірами.

Війна руйнує та нищить, приносячи з собою лише біль і страждання. Жахливі події останніх років на Донбасі мають спонукати всіх замислитися про цінність кожного людського життя, яке не повинне ставати розмінною монетою у геополітичних амбіціях жодної держави та у власних корисливих цілях.

Усе суспільство і кожен громадянин окремо – чи то політик, чи то релігійний діяч, чи то працівник ЗМІ – мають плекати суспільний мир і злагоду, не допускати у своїх висловлюваннях мову ворожнечі, шукати шляхи до примирення через діалог та взаємне прощення.

Ми звертаємось до людей, які проживають в зоні бойових дій і до яких ми приїхали, до людей, які страждають від війни, до людей, які опинилися на окупованих територіях та в «сірій зоні», до людей, які пережили окупацію і визволення, та відчуваємо своїм обов'язком сказати про вас і запевнити, що ми є ті, хто хоче усім вам послужити, щоб ви почували себе гідними громадянами та були огорнуті увагою і допомогою. Ми щиросердечно готові вам послужити задля вилікування ран, нанесених цією війною.

Ми знову звертаємося до міжнародного співтовариства з проханням зробити все можливе для збереження територіальної цілісності, суверенітету і недоторканості кордонів України, включаючи український Крим і Донбас. Сучасна система світової безпеки ґрунтується на повазі до міжнародного права та суверенітету кожної держави, відтак ці основоположні принципи мають бути дотримані і щодо України. Адже до цього часу на Сході України спостерігаються неприпустимі порушення прав людини, захоплення у заручники і тортури, релігійно-вмотивовані

переслідування та утиски релігійних меншин, які мають нарешті припинитися та знайти своє відображення у звітах Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ.

Релігія не повинна використовуватися як інструмент для штучного розпалювання ворожнечі та ескалації конфлікту, а бути джерелом миру, порозуміння та любові. Ми як глави Церков і релігійних організацій звертаємось до наших віруючих для того, щоб кожен своїм відповідним прикладом показав прагнення до миру та взаємного прощення, виявляв повагу до представників інших конфесій.

Піднесення духовних цінностей у суспільстві є життєво важливим для України і умовою позитивних перетворень фундаментального рівня. Ми закликаємо до духовного оновлення кожного громадянина і кожної родини, що стане підґрунтям для оздоровлення нації в цілому, побудови міцного морального фундаменту, перемоги над корупцією та іншими людськими спокусами.

Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій високо цінує служіння українських воїнів-захисників, а також військових капеланів і волонтерів на Сході України. На сьогодні душпастирська опіка, моральна підтримка та практична соціальна допомога, як

ніколи, потрібні військовослужбовцям і членам їхніх сімей, а також багатьом мешканцям Донбасу, спокій і безпеку яких забезпечують українські захисники.

Добродійність та взаємодопомога співгромадян здатні ще більше згуртувати українське суспільство, зміцнити соціально-культурну ідентичність багатонаціонального народу України.

Ми переконані, що налагодження широкого суспільного діалогу, співпраця між владою та громадськістю у прагненні до необхідних змін та дотриманні основоположних прав сприятимуть утвердженню миру, згуртуванню нації, виходу з економічної та політичної кризи, проведенню життєво необхідних реформ.

Перебуваючи у Краматорську, ми пам'ятаємо, що це українське місто, як і Слов'янськ з околицями, є територіями нашої Вітчизни, які були окуповані та стали визволені. Вони є передвісниками перемоги миру над війною, правди над неправдою і добра над злом.

Просимо у Всемогутнього Бога миру для всього Українського народу!

Прийнято 2 листопада 2016 року в Краматорську

ВРЦІРО

**ВІДКРИТИЙ ЛИСТ
АРХІЄПІСКОПА ВІННИЦЬКОГО І БРАЦЛАВСЬКОГО МИХАІЛА
КЕРІВНИКАМ ОБЛАСТІ ЩОДО ВИДІЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ
МОСКОВСЬКОМУ ПАТРІАХАТУ НА ВІННИЧИИНІ**

Голові Вінницької обласної державної адміністрації
Коровію В. В.

Голові Вінницької обласної ради
Олійнику А. Д.

Відкритий лист

Шановні керівники області, я вимушений звернутись до Вас з питанням щодо виділення земельної ділянки в розмірі 10 га біля Йосафатової долини (Шаргородський район), які належать «Віноблагроліс» Свято-Миколаївському Шаргородському монастирю УПЦ Московського Патріархату.

Із засобів масової інформації ми дізнались, що це питання розглядалось на постійній комісії з питань освіти, культури, сім'ї та молоді, спорту і туризму, духовності та історичної спадщини Вінницької обласної ради. Нас обурює той факт, що земля біля Йосафатової долини, яка є святиною для віруючих різних конфесій, буде передаватись лише Московському Патріархату, хоча і наша релігійна громада м. Шаргорода в особі протоієрея Олега Бабака неодноразово зверталась до різних державних інстанцій з питанням виділення землі біля Йосафатової долини, і всюди під різними приводами отримували відмови і відписки. Тому ми вважаємо неприпустимим передачу землі біля Йосафатової долини лише одній конфесії, а розмови про те, що на територію будуть допускати представників всіх конфесій, лише заяви, оскільки ми на власному гіркому досвіді переконались у негативному і ворожому ставленні до наших віруючих, коли вони перебували з паломницькими поїздками, зокрема у Свято-Успенській Почаїв-

Офіційна частина

ській лаврі та інших українських святинях та храмах, які підпорядковуються сьогодні Московському Патріархату, і зіштовхувались там з образами і хамством.

Тому, щоб це питання не спровокувало міжрелігійне непорозуміння, потрібно або виділяти земельні ділянки біля Йосафатової долини представникам різних конфесій, або поки залишити все так, як є.

Вінниччина залишається острівцем релігійної стабільності і міжконфесійного порозуміння, тому давайте зберігати цей стан релігійного спокою і надалі, і непродуманими рішеннями не сприяти роздмухуванню міжрелігійного протистояння.

З повагою –

*МИХАЇЛ,
архієпископ Вінницький
і Брацлавський*

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ ЗВЕРНУВСЯ ДО МИТРОПОЛИТА ОНУФРІЯ ІЗ ЗАКЛИКОМ СПРИЯТИ ЗВІЛЬНЕННЮ ПОЛОНЕНИХ ТА ЗАРУЧНИКІВ

Блаженнійшому митрополитові Онуфрію,
Предстоятелю Української Православної Церкви
(в єдності з Московським Патріархатом)

Ваше Блаженство!

Як відомо, терористичними угрупованнями, що діють в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також російською владою, що здійснила окупацію території Автономної Республіки Крим, у полоні як заручники та як політичні в'язні утримуються багато громадян України. Щодо них часто порушуються елементарні права, гарантовані міжнародними угодами в подібних випадках, здійснюються катування аж до нанесення непоправної шкоди здоров'ю, чиняться знущання, приниження людської гідності. З багатьма з них повністю відсутній контакт, що додатково перешкоджає наданню їм допомоги.

Відповідно до Мінських угод, всі полонені, заручники та політичні в'язні повинні бути звільнені. Однак ані Росія, ані кремлівські колаборанти на Донбасі не виконують належним чином цих домовленостей, досі беззаконно і в умовах важких страждань утримуючи велику кількість громадян України.

Відомо, що як в окупованому Криму, так і у захоплених районах Донбасу очолювана Вами Церква є однією, яка має можливість безперешкодної діяльності та перебуває в контакті з владою де-факто і може впливати на неї.

На останній зустрічі Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій, яка відбулася у Краматорську, було висловлену ініціативу, яка знайшла свою підтримку серед членів Ради: звернутися до Церкви, яку Ви очолюєте, із закликом усіма можливими способами сприяти звільненню полонених, заручників та політичних в'язнів, утримуваних терористами та російською окупаційною владою, а до того, як це станеться, – зробити все можливе для полегшення їхнього становища.

Приєднуючись до цього заклику та підтримуючи його, прошу Вас в ім'я Господа нашого Ісуса Христа, Який заповідав бути милосердними, відвідувати ув'язнених, заступатися за немічних, протистояти неправді, зробіть все для того, щоб утримувані в нелюдських умовах українські полонені, заручники та політв'язні були звільнені та повернулися до своїх родин.

Серцевидець Бог знає, що є у Ваших та очолюваної Вами Церкви силах і можливостях. Тому бажаю, щоб не почувли ви осуд від Господа, Який каже: «...Голодував Я, і ви не дали Мені їсти; спраглим був, і ви не напоїли Мене; був подорожнім, і не прийняли Мене; був нагим, і не зодягли Мене; недужим і у в'язниці, і не відвідали Мене» (Мф. 25: 42 – 43), але щоб отримали благословення, як ті, хто виконав заповідь милосердя до ближнього.

Нехай Бог допоможе Вам у добрій справі!

З любов'ю у Христі –

*ФІЛАРЕТ,
Патріарх Київський
і всієї Руси-України*

18 листопада 2016 р.

ЗВЕРНЕННЯ

ПАТРІАРХА КИЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ ФІЛАРЕТА ДО ВІРНИХ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ І ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ З НАГОДИ ДНЯ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ

*Дорогі брати і сестри!
Шановні співгромадяни!*

21 листопада Україна відзначає День гідності та свободи – свято, встановлене в пам'ять про Помаранчеву революцію (2004 р.) та Революцію Гідності (2013 – 2014 рр.), які розпочалися цього дня як протест проти беззаконня і неправди.

На моє переконання, глибоко символічним є те, що і події, які ми згадуємо, і саме свято співпадають з днем вшанування Церквою архістратига Михаїла та інших небесних сил. Архангел Михаїл є очільником ангельських війств, який разом з вірними ангелами повстав проти сатани і спокушених ним ангелів, що відпали від добра і правди та стали бісами, і переміг їх. На підставі Божого одкровення, архангел Михаїл завжди вшановувався як помічник у боротьбі зі злом, захисник правди, оборонець істини.

Цей символічний зв'язок підкреслюється й тим, що під час Революції Гідності Михайлівський Золотоверхий монастир у Києві відіграв важливу роль, надавши притулок переслідуваним, відкривши двері пораненим. У найважчі хвилини його дзвони закликали до єднання і протистояння злу, нагадували про Божий захист тим, хто відстоює правду.

Тоді всі учасники Майдану та люди доброї волі по всьому світу із захопленням вітали позицію Церкви. Але зараз, коли пройшов час, знову можна почути голоси тих, хто намагається загнати Церкву у своєрідну суспільну резервацію, ізолювати її від громадського життя, затулити її вуста тоді, коли вона закликає суспільство і державу дотримуватися Божого Закону і християнської моралі.

Стається за народним прислів'ям: «Як тривога – так до Бога, як по тривозі – так і по Бозі». У час Майдану лише його противники обурювалися позицією Церкви, яка підтримала справедливий вимоги народу, яка молилася разом з людьми на Майдані та по цілій країні й у державах українського поселення, яка надавала допомогу і моральну підтримку протестуючим, надіваючи їх боротися за гідність і свободу. Тож закликаю тих, хто зараз намагається зневажити і применшити суспільну роль Церкви, – не уподібнюйтеся радянським войовничим безбожникам, не ставайте спільниками тих, хто боровся проти власного народу, що вийшов на справедливий протест на Майдані. Відкрийте своє серце для діалогу, а не розпалюйте в суспільстві руйнівну ворожнечу проти Церкви.

У день свята хочу також нагадати всім, хто має владні обов'язки, – від найвищих державних посадовців і аж до рядових службовців місцевого рівня, депутатам Рад всіх рівнів, керівникам та учасникам політичних партій, усім суддям: і Помаранчева революція, і Революція Гідності сталися тоді, коли державна влада на всіх рівнях і у всіх гілках перестала належним чином виконувати свої обов'язки, коли вона свідомо стала на шлях неправди і обману власного народу, коли злочинці отримували від держави схвалення, а чесні громадяни зазнавали переслідування. Тому кожен з вас в міру належної вам відповідальності та повноважень нехай робить все для того, щоб не допускати подібного спотворення державного життя. Пам'ятайте також, що, навіть якщо хтось і може через втечу або обман уникнути тимчасового суду людського закону, ніякий злочинець це уникне Суду Божого – суду непідкупного й остаточного.

Церква не раз нагадувала і продовжує це робити, що корупція – головне зло для нашої держави, яке є навіть більш небезпечним, ніж кремлівська агресія. Підкуп державних посадовців, хабарі, розкрадання народних коштів та привласнення народного майна – все це є і злочини за державним законом, і важкий гріх перед Богом. Тому знову і знову нагадуємо всім – стережіться корупції, як палаючого вогню! Бо якщо винний у корупції не припинить свого гріха, не покається і не виправиться, то несправедливе багатство, зібране в злочинний спосіб, і пов'язані з ним тимчасові принади цього життя обернуться важким тягарем на шию і палаючим вогнем вічних мук, осудом Божим і вічними стражданнями.

Треба не забувати, що корупція має не лише матеріальний вимір. Пусті слова політиків, які заради досягнення влади готові обіцяти всім усе, не турбуючись, чи можуть вони це здійснити, і навіть не маючи справжнього наміру цього робити, – це теж корупція. У такий спосіб безвідповідальні політики руйнують державу і розбещують народ, а їхні солодкі обіцянки обертаються гіркими плодами.

Офіційна частина

Безвідповідальність і популізм, турбота лише про своє місце при владі, а не про Україну, її теперішнє і майбутнє – це теж гріх перед Богом. Тому від імені Церкви закликаю всі політичні сили, а особливо представленні у парламенті, – як ті, які при владі, так і ті, що в опозиції – працюйте заради України, а не заради свого місця в Україні!

Демократія, яку ми як громадяни бажаємо утвердити в нашій державі, передбачає міцність інституцій та традицій. Найдавніші та найбільш процвітаючі демократичні країни досягли успіху саме завдяки тому, що від виборів до виборів, від одного покоління політиків до іншого все суспільство поважало державні інституції та демократичні традиції. Політики приймають волю народу, висловлену на виборах, не залежно від того, опинилися вони при владі чи в опозиції. Владні сили працюють для виконання своїх обіцянок, а опозиція працює над тим, щоб переконати виборців у час наступних виборів довірити владу їм як таким, що зможуть нею розпорядитися краще.

Новітня державність України є молодою і ще в повності не усталеною, тому дуже важливо саме зараз переймати найкращі зразки демократичного устрою. На кожних виборах є переможці та переможені, за наслідками виборів формується політична більшість і опозиція, однак, якщо кожного разу незадоволені своїм програшем і опозиційним становищем політики будуть вимагати перевиборів, країна зануриться в хаос, потоне в популізмі та прийде до повного руйнування державних інституцій.

В умовах зовнішньої агресії така безвідповідальна політична поведінка здатна привести до повного знищення самої української державності – як це сталося століття тому під час Української революції, коли через незгоду серед українських політиків молоду державу врешті-решт окупували кремлівські більшовики. Ми не маємо права допустити, щоб знову стали реальністю гіркі слова гетьмана Івана Мазепи: «През незгоду всі пропали, самі себе звоювали!»

Є і може бути багато приводів для критики як конкретних політиків, так і державних інституцій. Глава виконавчої влади, урядовці, парламент, місцеве самоврядування зазнають критики в будь-якій демократичній державі. Але критика осіб та їхніх дій не повинна перетворюватися на руйнування і знищення самих основ державності. Критикуючи дії Президента, Кабінету міністрів, Верховної Ради та інших інституцій, треба зберігати повагу та підтримувати самі ці інституції – тільки так може працювати демократична країна.

Тому з усією відповідальністю як громадянин хочу засвідчити перед українським народом – для блага нашої країни обрані на демократичних і вільних виборах інституції, а саме: Президент, Верховна Рада і місцеві органи самоврядування, повинні виконувати свої повноваження до кінця визначеного законом строку. А політичні сили повинні не розпалювати ворожнечу в суспільстві, а співпрацювати між собою для блага України, щоб не популістськими закликами, а відповідальною діяльністю переконувати виборців довірити їм владу на чергових виборах.

Дорогі брати і сестри! Шановні співвітчизники!

За власну державність, за нашу незалежність, за гідність та свободу український народ заплатив у минулому та платить тепер дорогу ціну – ціну крові та життя патріотів. Лише наша громадська відповідальність, мудрість, суспільне єднання здатні зберегти і примножити, а не бездумно розтратити те, що так дорого здобує. «Доки будете жити в громадському порядку, дружно держатися купи, незламно стояти всі за одного, а один за всіх, доти ніяка ворожа сила не побідить вас», – ці слова Захара Беркута, через літературний образ якого до нас промовляє Іван Франко, втілилися в Революції Гідності та привели народ до перемоги.

Тож і зараз, коли ми проходимо через нові випробування, звертаю до всіх вас молитовний заклик єднання словами відомої церковної пісні:

«Боже, послухай благання,
Нищить недоля наш край.
В єдності сила народу –
Боже, нам єдність подай!»

Нехай Боже благословення перебуває з усіма вами!

Зі святом, дорогі брати і сестри, шановні співвітчизники – з Днем гідності та свободи!

*ФІЛАРЕТ,
Патріарх Київський
і всієї Русі-України*

18 листопада 2016 р.